



Emlékeztető

az MTA Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos Bizottsága (SJTB) 2017. május 25-i üléséről

Jelen volt 14 fő a 23 szavazati jogú tagból, így az ülés határozatképes (a jelenléti ívet az 1. sz. melléklet tartalmazza).

Az ülést Nováky Erzsébet, a Bizottság elnöke vezette. Köszöntötte a megjelenteket, és javasolta, hogy a napirendi pontoknak megfelelően haladjon az ülés. Bejelentette, hogy az előzetesen kiküldött napirend még egyéb témakörök megvitatásával is kiegészül, amire a hivatalosan kiküldött témák után kerül sor.

1. Szakmai előadás

Nováky Erzsébet köszöntötte Simai Mihály akadémikust, az SJTB tagját, aki a 2016-ban megjelent, A harmadik évezred nyitánya - A zöld fejlődés esélyei és a globális kockázatok című könyve alapján tartotta meg előadását. Az előadásban kiemelt témakörök az alábbiak voltak:

- Kiindulás: a világrend fogalma, amit az 1994-ben megjelent The future of global governance: managing risk and change in the international system című művében megfogalmazott definíció szerint értelmezett ebben a műben is.
- A mű megírásakor egyrészt az 1971-es A harmadik évezred felé című könyv tanulságai, másrészt az a gondolat vezérelte, hogy miként, miket megemlítve szólna a 2. évezred nyitányáról. Melyek azok a fő hajtóerők, amelyek a világrendet alakítják?
- Nem kétséges, hogy a világrend alapját továbbra is a nemzetállamok képezik, ennek megfelelően a politikai tényezőt továbbra is a nemzetállamok érdekei alakítják.
- Lényegi átalakulások figyelhetők meg az alábbi területeken:
 - o demográfia
 - a ma születő gyerekek 95%-a a fehér ember világán kívül születik – mi erre az európai reakció? elzárkózás vagy a sokarcúság elfogadása;
 - korbelti átrendeződés – nem tudnak munkát biztosítani sok fiatalnak; elöregedés;
 - o új technikai forradalom és képességek transzformációja.
- Nehezen előrelátható kérdések
 - o Integráció vagy dezintegráció: Lesz-e több nemzetállam? Kb. 500 olyan nemzet létezik, amelyik képes lenne saját államot alakítani. Az EU jövője
 - o Mi a liberális internacionalizmus jövője? Az látható, hogy multipoláris világ felé haladunk.
 - o Milyen hatása van annak, hogy egyre képzettebb lesz a világ?
 - o Milyen lehetőségei vannak a zöld, vagy zöldebb fejlődésnek?

Hozzászólások

Koncz Gábor: Három témát emelt ki, amikről a későbbiekben még részletesebben beszélni kell – klímaváltozás, migráció és egyházak.



Simai Mihály: Meghatározó szerepe van a szuperurbanizációnak, ami nemcsak az életmódot, hanem ezen keresztül az élet sok területét, pl. a vízhasználatot is alapvetően megváltoztatja.

Kiss Endre: A korszakváltással kapcsolatban az látható, hogy mindenki berendezkedik egy hosszú távú stagnálásra, a vezérelv az, hogy ne legyen rosszabb, és kevés az újító ötlet.

Simai Mihály: A kérdésre, hogy milyen rendszer vár ránk, régen sem tudtak válaszolni. Pl. Marx vagy Engels sem szólt sokat a kapitalizmus utáni korszak sajátosságairól. Khomeini iszlám forradalma erről világosan fogalmaz ugyan, de sokak számára ez érthetően nem vonzó jövőkép. Nem elképzelhetetlen egy humánus jövőkép sem.

Besenyey Lajos: Megköszönte az előadást, és jelezte, hogy olyan témákról volt szó, melyek megvitatása félnapos – egész napos fórumot igényelne. A Bizottságnak fel kellene vállalnia egy ilyen program megszervezését, ahol részletesen és széles körben megvitathatók a jövő ezen kérdései.

Schmidt Péter: Miként befolyásolta az amerikai társadalmat Clinton elnök megválasztása? Örül, hogy az egyházak szerepére és felelősségére is felhívta a figyelmet az előadás.

Simai Mihály: Az amerikai társadalom érdeklődése más irányba fordult, de hosszú távú hatása nem volt, mert az amerikai társadalom az anyagi lehetőségek és a szellemi potenciál miatt mindig képes a megújulásra.

Nováky Erzsébet megköszönte az előadást, és javasolta, hogy a Bizottság a napirendben meghatározott pontok szerint haladjon tovább.

2. Az SJTB és Albizottságai beszámolójának elfogadása

Az Elnök röviden összefoglalta az SJTB 2016. évi tevékenységét (ld. 2. sz. melléklet), rövid kiegészítéseket tett Sándorné Kriszt Éva és Schmidt Péter.

Szép Katalin: A Bizottságnak feladata, hogy nyomon kövesse és formálja a szakmai vitákat. Az STAB tett egy állásfoglalást a statisztikai próbákkal kapcsolatban, amit akár az SJTB is magáévá tehet.

Katona Tamás: Azt javasolta, hogy az állásfoglalást Bizottság ajánlja a IX. osztály figyelmébe, és küldje ki a tagjainak. Az lenne a legjobb, ha maga a IX. osztály adna ki állásfoglalást a kérdésben.

Az STAB által kiadott állásfoglalás szövege a következő:

„A MTA Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos Bizottsága (SJTB) **Statisztikai Tudományos Albizottsága (STAB) 2016. június 16-ai ülésének első napirendi pontja** a Statisztikai Szemle 2016. januári számában megjelent Bárdits Anna – Németh Renáta – Terplán Győző: Egy régi probléma újra előtérben: a nullhipotézis szignifikanciateszt téves gyakorlata cikk apropóján szervezett beszélgetés volt. A tesztek alkalmazásával kapcsolatosan STAB az alábbi állásfoglalást teszi közzé a tudományos élet szereplőinek.

Tudományos cikkek, eredmények közlésekor kívánatos az empiria alkalmazása. Minták alkalmazásakor nem elegendő csupán a leíró statisztikák közlése. A tesztek alkalmazási



feltételeinek teljesülése megkövetelendő. Pusztán csak a p-értékek alapján történő merev küszöbértékek alapján a döntéshozatal nem elfogadható, az eredmények gazdagabb (például konfidenciaintervallumok, hatásnagyság vizsgálatok) bemutatása szükséges. A kutatóktól elvárt, hogy a minták tervezésekor a próbák erejére is fordítsanak figyelmet. A folyóiratokban megjelenő cikkek esetében szerkesztői és lektori felelősség, hogy a cikkben mi jelenik meg.

A témáról és más módszertani problémákról 2016. november 18-án, az MTA IX. Osztály Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos Bizottságának tudomány napi nyilvános ülésén lesz szó.”

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták a beszámolót.

3. A 2017. évi munkaterv elfogadása

Az Elnök röviden összefoglalta az SJTB és Albizottságainak 2017. évi munkatervét.

Bartha Zoltán: Az ME-GTK dékánjának megkeresését tolmácsolva elmondta, hogy a Bizottságot meghívták egy kihelyezett ülés megtartására Lillafüredre. Az ülésre 2017. október 11-én kerülne sor a délelőtti folyamán, ezt követően pedig az ME-GTK vendégül látja a tagokat egy ebédre. Az ülés programját a vezetőség a későbbiekben küldi meg a tagoknak.

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták a 2017. évi munkatervet.

4. A Magyar Tudomány Ünnepeére tervezett program elfogadása

Az Elnök jelezte, hogy az előzetes programtervet az ülés közben megkapták a tagok. A tervek szerint két nagy előadás töltene ki a délelőtti programot, majd ezt követően két nagyobb kerekasztal beszélgetés, pódiumbeszélgetés tenné ki a délutáni részt. Kérdés, hogy kiket kérjünk fel a kerekasztal beszélgetésre.

Hideg Éva: Probléma lehet, hogy nincs konkrét témafelvetés. Ha nincs felvezető előadás, akkor a beszélgetés parttalanná és fókuszátlanul válhat.

Besenyey Lajos: Jogos Hideg Éva felvetése, legyen egy referátum a kerekasztal beszélgetés előtt.

Sándorné Kriszt Éva: Az STAB üléseken már szóba került a kerekasztal beszélgetés lebonyolításának pontos módja. Azt javasolja, hogy a két Albizottság dolgozza ki a lebonyolítás pontos menetét.

Simai Mihály: Egy kerekasztalt meg lehet úgy is szervezni, hogy van négy-öt résztvevő, és mindegyiküket megkérlik arra, hogy egy meghatározott témáról fejtsse ki a véleményét 5-10 percen. Ebből érdekes vita alakulhat ki.

Besenyey Lajos: Az Albizottságokban át kell gondolni, célszerű lehet pódiumbeszélgetés irányába elvinni a kezdeményezést.

Simai Mihály: A tapasztalat azt mutatja, hogy a résztvevők számára is érdekesebb, ha többen szólnak hozzá ugyanahhoz a témához.



Nováky Erzsébet: Az MTÜ programjavaslatot azzal a kiegészítéssel teszi szavazásra, hogy a két Albizottság június folyamán még véglegesíti, hogy kiket kérnek fel a pódiumbeszélgetésre, és a moderátorral egyeztetik a lebonyolítás pontos módját (referátum, vagy pontos témamegjelölés)

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták az MTÜ programot.

Felelős: STAB és JTAB elnöke

Határidő: 2017. június 20.

5. Keresztély Tibor köztestületi tagfelvétele

Bartha Zoltán: 2017 elején érkezett be Keresztély Tibor köztestületi tagfelvétel iránti kérelme. Februárban elektronikus szavazást kértünk az ügyben, de a résztvevők alacsony száma miatt a szavazás nem volt eredményes. Keresztély Tibor anyagait a bizottsági tagok megkapták. A BCE munkatársa, publikációs adatai az MTMT-ben megtekinthetők.

Hunyadi László: Az elektronikus szavazási rendszer nagyon rosszul működik, valószínűleg ez is hozzájárulhatott az érvénytelenséghez.

Hideg Éva: Kérte, hogy akik már dolgoztak a jelölttel, szóljanak pár szót róla.

Hajdú Ottó: Az egyik legfelkészültebb statisztikus, gyakorlati munkát is végez.

A jelenlévők egyhangúlag támogatták Keresztély Tibor köztestületi tagfelvételét.

Az SJTB titkár jelzi a szavazás eredményét a IX. osztálynak 2017. május 31-éig.

6. Egyebek

A Bizottsági tagok megválasztásának módja

Besenyei Lajos: Az akadémia tájékoztatást adott a következőkről: a bizottsági tagok megválasztására szeptember 1-30 között kerül sor; minden bizottsági létszámmal keretszám van, ami az SJTB esetén 20 fő, és ez még 25%-kal növelhető a kooptálás révén; 2018 január-februárjában kell felálljanak az új bizottságok, ill. a bizottságok vezetőségei.

Az SJTB már a legutóbbi szavazásnál is másképpen járt el. Egy jól átgondolt rendszert alakítottunk ki. Ezt a gyakorlatot fogalmazza meg a tagoknak kiküldött javaslat, ami a Szép Katalin által vezetett Ad-hoc bizottság anyagára is épít (6. sz. melléklet). Konszenzus van abban, hogy az utólagos kooptálást nem tartjuk jónak. A javaslat lényege: elvi megállapodás a paritásos képviseletről; jelölőbizottság felállítása, amely egy listát állít össze, amit orientációként megkapnak a tagok; a paritás biztosítására a szavazatok szerint kialakult sorrendben történhet a kooptálás. Az elkészített anyagot a vezetőség átadja az osztály vezetésének, jelezve, hogy az SJTB ezt a gyakorlatot követi, és ezt javasolja a többi bizottság számára is. Nem lát nagy fogadókészséget arra, hogy más bizottságok és osztályok átvegyék ezt a gyakorlatot.

Hunyadi László: Korábban téma volt a 70 éven felüliek helyzete, ezzel kapcsolatban van-e előrelépés?



Szép Katalin: A 70 éven felüliek, ha jelen vannak, akkor az ő szavaztuk számít, tehát egy jogot vontak meg a 70 éven felüliektől: a távollétükkel nem tudják határozatképtelenné tenni az ülést. Ez problémát nem jelent. Ami a bizottsági tagok megválasztását illeti, nagyon fontos a rendszerünkhöz, hogy ismerjük a szavazatok számát. Csak akkor tudunk ezek függvényében kooptálni, ezt jelezni kell az Osztálynak.

Katona Tamás: Talán könnyebben megoldható a probléma, ha kérjük, hogy mind a statisztikusok, mind a jövőkutatók esetén 10+2 legyen a bizottsági létszám.

Szép Katalin: Ezzel az a baj, hogy nincs arról hivatalos nyilvántartás, hogy ki a statisztikus, és ki a jövőkutató az akadémiai adatbázisban.

Katona Tamás: Ebben az esetben az első 25-30 sorrendjét kellene kikérni, és ez alapján már tud a Bizottság kalkulálni a kooptálás során.

Nováky Erzsébet: Júniusban mindkét Albizottság felállítja a jelölőbizottságot (2-2 fő), amely így még júniusban el tudja kezdeni a jelöltlista összeállítását. Véglegesíteni a listát augusztus végére kell. Besenyei Lajos javaslatára a listára eleve 12 név kerüljön fel mindkét Albizottság esetén.

Felelős: STAB és JTAB elnök

Határidő: 2017. június 11.

Folyóiratlista

Nováky Erzsébet: A IX. osztály GMB listájáról a hét végéig állást kell foglalnia a Bizottságnak. Rappai Gábort és Hideg Évát kéri fel a lista áttekintésére, és a vélemények megfogalmazására.

Hideg Éva: Nem tudja vállalni a feladatot.

Bartha Zoltán: Minden tagnak kiküldjük, és megkérjük őket, hogy küldjének visszajelzést.

Nováky Erzsébet: A statisztikusok részéről különösen Rappai Gábor visszajelzése lenne értékes, a folyamatban lévő akadémiai doktori eljárása miatt ez számára sem másodlagos ügy.

Médiaszereplés

Nováky Erzsébet: Kiküldtünk egy felkérést a tagoknak március folyamán, de erre nagyon kevés válasz érkezett. Rendszeresen érkeznek megkeresések a vezetőséghez médiaszereplés ügyében, és adatbázis hiányában a megkeresések egy részét el kell utasítani.

Sándorné Kriszt Éva: Ki kell mondanunk, hogy nem vagyunk kötelesek nyilatkozni. Az intézményekben nyilatkozatadási rend van érvényben, aminek szintén meg kell felelnünk. Ne érezzük úgy, hogy a média megkeresésének mindenképpen meg kell felelnünk.

Más felvetés nem lévén, az Elnök bezárta az ülést.



Mellékletek

1. Jelenléti ív
2. Beszámoló az SJTB és Albizottságainak 2016. évi tevékenységéről
3. Az SJTB és Albizottságainak 2017. évi munkaterve
4. Javaslat a 2017. évi MTÜ ülés programjára
5. Keresztély Tibor köztestületi tagsági kérelme
6. Az SJTB vezetőségének javaslata a bizottsági tagok megválasztásának módjáról

Készítette: Bartha Zoltán, SJTB titkár



Jelenléti ív

	Név	Aláírás
1	BARTHA ZOLTÁN	Barttha Zoltán
2	BESENYEI LAJOS	Besenyi Lajos
3	GÁSPÁR TAMÁS	
4	HAJDU OTTÓ	Hajdu Ottó
5	HIDEG ÉVA	Hideg Éva
6	HUNYADI LÁSZLÓ	Hunyadi László
7	KATONA TAMÁS	Katona Tamás
8	KISS ENDRE	Kiss Endre
9	KOVÁCS PÉTER	
10	KOVACSICSNÉ NAGY KATALIN	
11	LACZKA ÉVA ZITA	
12	LIGETI ZSOMBOR GÁBOR	Ligeti Zsombor Gábor
13	NOVÁKY ERZSÉBET	Nováky Erzsébet
14	RAPPAI GÁBOR	Rappai Gábor
15	SÁFRÁNYNÉ GUBIK ANDREA	
16	SÁNDORNÉ KRISZT ÉVA	Sándorné Kriszt Éva
17	SCHMIDT PÉTER	Schmidt Péter
18	SIMAI MIHÁLY	Simai Mihály
19	SZENTES TAMÁS	
20	SZÉP KATALIN	Szép Katalin
21	SZILÁGYI GYÖRGY	
22	TÓTH ATTILÁNÉ	
23	TÓTHNÉ SZITA KLÁRA	

Dátum: 2017. május 25.

0/0

Helyszín: MTA Titkárság, 2. em. 237-es terem



Név

Dr. Kencz Gábor

Aláírás

Kencz

Az MTA IX. Osztálya
Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos/Állandó Bizottságának 2016. évi tevékenysége

1. A bizottság al- és munkabizottságai a tisztségviselők feltüntetésével:

Elnök:
Alelnök:
Titkár:

2. Tudományos/Állandó bizottság létszáma:

Akadémikus:
MTA doktora és tudomány doktora:
Kandidátus:
PhD:

3. Tudományos/Állandó bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma:

Akadémikus:
Tudomány és MTA doktora:
Kandidátus:
PhD:

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Tudományos ülés *(az ülésről készült emlékeztető a beszámolóhoz csatolva)*

Időpontja: 2016. május 26., 13:00-15:00 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, fszt. 29-es terem (1051 Budapest, Nádor u. 7.)

Napirend és előadók:

- a) Kovács Péter (PhD): Adatvizualizációs módszerek használata.
- b) Nováky Erzsébet (DSc): Beszámoló az SJTB és Albizottságainak 2015. évi tevékenységéről
- c) Sándorné Kriszt Éva (PhD) és Tóthné Szita Klára (CSc): Az STAB és a JTAB 2016. évi munkatervének ismertetése
- d) Nováky Erzsébet (DSc): A Magyar Tudomány Ünnepe előzetes programjának elfogadása
- e) Nováky Erzsébet (DSc): A Szép Katalin által vezetett Ad-hoc bizottság (mely a tudományos bizottsági tagok megválasztási eljárásának átalakításáról konzultált, és fogalmazott meg javaslatokat) beszámolójának ismertetése.

Határozatok:

- a) Az Ad-hoc bizottsági vélemény alapján a Vezetőség tegyen javaslatot a IX. osztály elnökének a bizottsági tagok megválasztásával kapcsolatban.

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából tartott ünnepi ülés *(az ülés meghívója mellékelve)*

Időpontja: 2016. november 18., 10:00-15:00 óra

Helyszíne: MTA Székház, Felolvasóterem, 1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.

Címe: Módszertani dilemmák a statisztikában – 40 éve alakult a jövőkutatói bizottság

Programja és előadók:

- a) Sándorné Kriszt Éva (PhD): Szignifikancia
- b) Rappai Gábor (CSc): Anomáliák kezelése az időszormodellekben
- c) Kovács Péter (PhD): Adatvizualizáció
- d) Kotosz Balázs (PhD): Területi statisztikai elemzések

- e) Nováky Erzsébet (DSc): A Jövő kutatás 40 éve az MTA IX. osztály bizottsági keretei között
- f) Besenyei Lajos (CSc): A JKB tagjait foglalkoztató fő kutatási kérdések az ezredforduló környékén
- g) Kristóf Tamás (PhD): A múltból átívelő jövő egy fiatal jövőkutató bizottsági tag szemével
- h) Tóthné Szita Klára (CSc): Jövőkilátások az akadémiai keretek között

Az ülés előadásai: A prezentációk letölthetők a Bizottság honlapjáról -

http://www.ksh.hu/mta_sjtb_rendezyenyek

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

A Statisztikai Tudományos Albizottság ülései

Időpontja: 2016.február 4-én 14 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) földszint, 29-es tárgyaló.

Programja és előadók:

- a) Palócz Éva (KOPINT-TÁRKI): Gazdasági prognózisok
- b) Spéder Zsolt (KSH, Népeségstudományi Kutatóintézet): Népesedési helyzetkép.
- c) Kötetlenül a statisztikáról Rózsa Dávid, Lencsés Ákos vezetésével.

Időpontja: 2016. március 22-én 14 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) földszint, 29-es tárgyaló.

Programja és előadók:

Téma: Árindex elmélet, a módszertani fejlesztés legújabb irányai

- a) Olvasói élményeit, tapasztalatait megosztja: Marton Ádám
- b) Szőkéné Boros Zsuzsa: Az árindexek helye, szerepe a nemzeti számlákban
- c) Pukli Péter: Nemzetközi árindexek

Időpontja: 2016. június 16-án 13.15 óra

Helyszíne: BGE Lotz terem (Markó utca u. 29-31. II. emelet)

Programja és előadók:

- a) Kerekasztal-beszélgetés a Statisztikai szemle 2016. januári számában megjelent Bárdits Anna – Németh Renáta – Terplán Győző: Egy régi probléma újra előtérben: a nullhipotézis szignifikanciateszt téves gyakorlata cikk apropóján: Rappai Gábor, Bárdits Anna, Németh Renáta, Terplán Győző, Singer Júlia, Hunyadi László, Vargha András.
- b) Tagtársak bemutatkozó előadása: Varga Beatrix, ME

Időpontja: 2016. október 11-én 14 óra

Helyszíne: BGE Közösségi tér (Markó utca u. 29-31. Földszint)

Programja és előadók:

- a) Hajdu Ottó (BME): Egyenlőtlenségek mérésének módszertani háttere
- b) Kiss János Péter (ELTE): Jövedelmi és iskolázottsági területi egyenlőtlenségek
- c) Szakálné Kanó Izabella (SZTE): Specializáció, koncentráció és változatosság mérésének módszertani lehetőségei a gazdasági aktivitás területiségének vizsgálatában

A Jövő kutatási Tudományos Albizottság ülései

Időpontja: 2016.február 12. 11 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) földszint, 29-es tárgyaló.

Programja és előadók:

- a) Tóthné Szita Klára (CSc): A 2016. évi JTAB-munkaterv véglegesítése
- b) Ligeti Zsombor (PhD): A nem előrejelzésen alapuló döntéshozatal;
- c) Tóthné Szita Klára (CSc), Sabjanics István (PhD): Megemlékezés:
 - a. Samu Mihály és
 - b. Diczig István bizottsági tagok munkásságáról

Időpontja: 2016.április 8. 11 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) földszint, 29-es tárgyaló.

Programja és előadók:

- a) Balázs Judit (CSc): Privatizált terrorizmus
- b) Bérczessy Lajos (PhD): Az artikulált szimbólumrendszerek szerepe a Homo communicus kialakulásában

Időpontja: 2016.június 10. 11 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) földszint, 29-es tárgyaló.

Programja és előadók:

- a) Meskó Bertalan (PhD): Az orvoslás jövőjének 4 pillére.
- b) Kappéter István: A 2016. évi nemzetközi Alzheimer konferencia tapasztalatai és üzenete

Időpontja: 2016.szeptember 9. 11 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) földszint, 29-es tárgyaló.

Programja és előadók:

- a) Mika János (DSc): A Párizsi Fenntartható Innovációs Fórum (COP21) – eredmények és feladatok.
- b) Az SJTB újonnan felvett köztestületi tagjainak bemutatkozása: Sebestyén Szép Tekla (PhD): Energiagazdaságtan, avagy a közgazdaságtan perifériája

Időpontja: 2016.október 27. 11 óra

Helyszíne: BCE (1093 Budapest, Fővám tér 8. északi kapu), III. előadó

Programja és előadók:

Magyarország 2025-ben és kitekintés 2050-re könyvbemutató

- a) Simai Mihály (MTA tagja): A magyar jövő kutatásról és Nováky Erzsébet pályafutásáról
- b) S. Gubik Andrea (PhD): Könyv rövid ismertetése
- c) Nováky Erzsébet (DSc): Tanulmánykötet szintézise

Időpontja: 2016.december 9. 11 óra

Helyszíne: MTA Irodaház, (Budapest, Nádor utca 7.) 2. emelet, 237-es tárgyaló.

Programja és előadók:

- c) Hideg Éva (DSc): A vállalati előretétekintés/foresight helyzete és jövője a V4 országokban
- d) Kiss Endre (DSc): Az együttműködés és a verseny új formái a globalizációban
- e) Kiss Éva (DSc): Az FDI a Kárpát-medencében

JTAB olvasókör eseményei

2016. január 15.

Richa, R.: Válaszúton a civilizáció. Kossuth, Budapest, 1968. 283 old.
referálta: Nováky Erzsébet

2016. április 8.

Toffler, A.: Future Shock, Random House, New York, 1970

referálta: Koncz Gábor

2016. május 6.

Riesmann, D.: A magányos tömeg. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1968

referálta: Tóth Éva

2016. június 3.

José Ortega Y Gasset: A tömegek lázadása, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1938

referálta: Tóth Éva

2016. június 28.

Pataki Ferenc: A tömegek évszázada. Bevezetés a tömeglélektanba. Budapest, 1998

referálta: Koncz Gábor

2016. augusztus 2.

Canetti, E.: Tömeg és hatalom. Európa, Budapest, 1991. 496 old.

referálta: Kiss Endre, Kappéter István 24 oldalas anyagot készített

2016. szeptember 30.

Rushkoff, D. Jelensokek. Amikor minden most történik. HVG Könyvek, Budapest, 2014. 376 old.

referálta: Nováky Erzsébet

2016. október 26.

Gladwell, M.: Fordulópont – ahol a kis különbségekből nagy változás lesz. Tipping Point. HVG Könyvek, Budapest, 2007. 309 old.

referálta Tóth Éva, Kappéter István

2016. december 13.

Lem S.: Tudományos-fantasztikus irodalom és futuroológia. Gondolat, Budapest 1974. 509 old.

referálta: Kiss Endre

6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

A Bizottság legfontosabb rendezvénye az immár hagyományosnak mondható, a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából megrendezett ünnepi tudományos ülés, melyre 2016. november 18-án került sor. E rendezvény programját a 4) pontban részletesen bemutatottuk, az elhangzott előadások anyaga a Bizottság honlapján, a Rendezvények menüpont alatt elérhető.

7. A bizottság által adott díjak: -

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:

Besenyi Lajos: Magyar Egyetemi–Főiskolai Sportszövetség életműdíja

Sándorné Kriszt Éva: Bocskai István díj

Tóthné Szita Klára: Pro Facultate díj, Miskolci Egyetem



Emlékeztető

az MTA Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos Bizottsága (SJTB) 2016. május 26-i üléséről

Jelen volt 11 fő a 23 szavazati jogú tagból. A 70 éven felüli tagokra vonatkozó ügyrendi szabály figyelembevétele mellett az ülés határozatképes (a jelenléti ívet az 1. sz. melléklet tartalmazza).

Az ülést Nováky Erzsébet, a Bizottság elnöke vezette. Köszöntötte a megjelenteket, és javasolta, hogy a napirendi pontoknak megfelelően haladjon az ülés. Bejelentette, hogy az előzetesen kiküldött napirend még egyéb témakörök megvitatásával is kiegészül, amire a hivatalosan kiküldött témák után kerül sor.

1. Szakmai előadás

Kovács Péter: Adatvizualizációs módszerek használata. Az előadás diasora az emlékeztető mellékletében megtalálható.

Hozzászólások

Nováky Erzsébet: A hallgatók meddig jutnak el az adatvizualizáció elsajátításában?

Kovács Péter: Az alapképzéses hallgatók Excelt használnak, a mesterképzéses hallgatók írásos-szóbeli beszámolót kell, hogy készítsenek. Az alapokat mindenképpen meg kell tanulniuk, erre épülnek a szépen megtervezett ábrák.

Besenyei Lajos: Gyakori probléma, hogy a statisztika az alapokat, a módszertant tanítja meg, majd amikor ezeket a módszereket a hallgatók a gyakorlatban alkalmazzák, azt már egy másik tárgyhoz, pl. marketinghez kötik. További nehézséget okoz, hogy csökken a statisztika óraszám, a középiskolákban teljesen megszűnt az önálló oktatása. A grafikus ábrázolás rendkívül fontos, hiszen egy-egy jó ábra többet mondhat, mint sok oldalnyi elemzés. Ennek ellenére elhanyagolt a terület. Megérdemelné, hogy elnyerje a méltó helyét az oktatásban.

Szép Katalin: Vannak-e kialakuló standardok az adatvizualizáció területén? Mi jellemzi a rendelkezésre álló szoftvereket a felhasználhatóság szempontjából? Mivel az előadásban elhangzott erre való utalás, megkérdezte, hogy hogyan nyerhetők ki információ képekből.

Kovács Péter: Sok cikkben rögzítik a szerzők, még tudományos folyóiratokban is, hogy a vizualizáció művészet. Általános trend nem látható, az infografikák nagyon népszerűek, a hálózati gráfok úgyszintén. A nagy szoftvergyártók meghatározzák, hogy milyen ábrázolási technikák terjednek (SAS, SPSS). Az SPSS egyetemi csomagjaiban a vizuális ábrázolás nagyon gyenge, nem érdemes használni. A képekből kinyerhető adatok kigyűjtése nagyon gyerekcipőben jár, bár vannak próbálkozások, például a mozgóképek meghatározott tartományában beálló változásokat próbálják nyomon követni.

Tóth Attiláné: A matematika érettségiben 2006-tól kezdődően statisztikai jellegű feladatok is megtalálhatók, és személyes tapasztalatai alapján úgy tűnik, ezeket kedvelik a legkevésbé a



diákok. Ebből a témából írják a legrosszabb dolgozatokat, nehezen tudják elfogadni a témát. Vajon miért lehet ez?

Kovács Péter: Amikor bevezették a statisztikai részt a matematika oktatásba és számonkérésbe, sok matematika tanár szükséges rosszként kezelte. A tanárok korábban nem tanultak ilyet, és számukra is idegen volt. Probléma lehet, hogy a matematikai példákból nem látják a gyakorlati alkalmazhatóságot (mert túlzottan leegyszerűsítő a példa, kevés elemet tartalmaz stb.). Kaliforniában folyik egy kísérleti program, ahol az adatokat is a diákoknak kell előállítani, mert az a kutatók meggyőződése, hogy a gyakorlati megközelítés jobban megragadhatja a diákok érdeklődését.

Sándorné Kriszt Éva: Nem szerencsés, ha matematikusok tanítják a statisztikát, és az is fontos, hogy élmény alapon tanítsák a diszciplínát. Fontos a szakmai alapok megtanítása, és a szoftvergyártóknak is kellene visszajelzés arról, hogy milyen alapokhoz kellene ragaszkodniuk.

Kovács Péter: Megfigyelhető, hogy a tanárok azt tanítják, amit ők tanultak, ezért a tanárok oktatása kulcskérdés. Jó kezdeményezésnek tartja, amikor hibás gyakorlatokat tekintenek át, és abból igyekeznek tanulni (pl. a Fox News adásában megjelent hibás vagy vitatott diagramok).

Ligeti Zsombor: Érdekes megjegyezni, hogy amikor 1986-ban egy IBM számítógépen Benoit Mandelbrot megjelenítette a Mandelbrot-halmazt, a terület vizsgálata hatalmas lökést kapott, tehát a vizualizáció bizonyos esetekben a szakmai áttöréseket is segítheti. Bár sokszor elhangzik, hogy nagyon sok mindennel kellene foglalkozni az oktatásban, azt is tudomásul kell venni, hogy a diákok kognitív kapacitása rendkívül szűkös: ha valami újat hozzáadok a programhoz, akkor valószínűsíthető, hogy valami más ki fog lökődni. Ráadásul a képzési idő szűkös, ezért kevés tartalomnak marad hely. Fontos lehet a tanárok oktatása, de a kutatások rámutatnak a családi háttér fontosságára: egy 2012-es, PISA felmérésen alapuló elemzés azt mutatta meg, hogy a diákok matematikai felkészültségét az anya matematikai felkészültsége határozza meg.

Tóthné Szita Klára: Hozzáférhetőek ingyenesen is azok a programok, amikkel a legjobb grafikus megjelenítéseket lehet létrehozni?

Kovács Péter: A legtöbb szoftver alapváltozata ingyenes, a probléma az, hogy néha fizetős kiegészítők vannak, amik sokkal értékesebbek lehetnek, és az alapváltozatot akkor lehet igazán jól használni, ha a felhasználónak programozási ismeretei is vannak.

2. Az SJTB és Albizottságai beszámolójának elfogadása

Az Elnök röviden összefoglalta az SJTB 2015. évi tevékenységét.

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták a beszámolót.

Nováky Erzsébet: Az SJTB titkára kérdezzen rá az Osztálynál, hogy az elhunyt Diczig István pótlása szükséges-e, és ha igen, akkor az miként lehetséges.



3. A 2016. évi munkaterv elfogadása

Az Elnök röviden összefoglalta az SJTB és Albizottságainak 2016. évi munkatervét. A vezetőségi ülésen Kriszt Éva felvetette, hogy fontos lenne a köztestületi tagok aktivizálása, ezt a munkaterv kialakításánál is célszerű figyelembe venni.

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták a 2016. évi munkatervet.

4. A Magyar Tudomány Ünnepeére tervezett program elfogadása

Az Elnök jelezte, hogy az előzetes programtervet megkapták a tagok. A tervek szerint 4-4 előadás hangzik el délelőtt és délután. A délelőtti szekció a statisztikai témákat öleli fel, a délutáni pedig a jövőkutatókat. A program végleges címe még nincs meg. A programot kellő időben el kell küldeni az Osztálynak.

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták az MTÜ programot.

5. Egyebek

Az Elnök ismertette a 2016. április 15-i vezetőségi ülésen elhangzott témákat.

A vezetőség abban maradt, hogy a IX. osztály számára ősszel küldi meg a bizottsági tagok megválasztásával kapcsolatos javaslatait. A beszámolóban rögzíteni kell, hogy az erre a célra Szép Katalin vezetésével létrehozott ad-hoc bizottság teljesítette feladatát, javaslatait megfogalmazta.

Az Elnök jelezte, hogy a KSH minden segítséget megad a honlap működtetéséhez, és kérte az Albizottságok vezetőit, hogy a frissítendő anyagokat az SJTB titkárának küldjék meg.

Témaként merült fel a vezetőségi ülésen egy SJTB kitüntetés osztályrangra való emelése. A Rézler Gyula díj szolgálhat mintául, ugyanakkor e díj mögött alapítvány áll, ami az anyagi támogatást biztosítja, ilyen pedig az SJTB esetében egyelőre nem biztosított.

Az Elnök elmondta, hogy 2018-ban lesz 50 éves a magyar jövőkutató. Ennek alkalmából fontos lenne nemzetközi konferenciát tartani az Akadémián. Mivel az MTA székház terembérleti díja rendkívül magas, az lehet megoldás, ha a IX. osztály saját rendezvényként fogadja be az eseményt, erre viszont leginkább csak a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmával van lehetőség. Célszerű azt megfontolni, hogy 2017-ben a statisztikusok tartanak az MTÜ alkalmából konferenciát, 2018-ban pedig a jövőkutatók.

Más felvetés nem lévén, az Elnök bezárta az ülést.

Mellékletek

1. Jelenléti ív
2. Kovács Péter előadásának diái
3. Az SJTB és Albizottságainak beszámolója a 2015. évi tevékenységekről
4. Az SJTB 2016. évi munkaterve

Készítette: Bartha Zoltán, SJTB titkár



A Magyar Tudomány Ünnepe 2016

**MÓDSZERTANI DILEMMÁK A STATISZTIKÁBAN – 40 ÉVE ALAKULT A
JÖVŐKUTATÁSI BIZOTTSÁG**

**Az MTA IX. Osztály Statisztikai és Jövőkutatási Tudományos
Bizottságának tudományos ülése**

2016. november 18.

MTA Székház, Felolvasóterem

1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.

Program:

10:00-10:10 Megnyitó – *Nováky Erzsébet, az SJTB elnöke, levezető elnök*

Módszertani dilemmák a statisztikában

10:10-10:35 *Sándorné Kriszt Éva (PhD): Szignifikancia*

10:40-11:05 *Rappai Gábor (CSc): Anomáliák kezelése az
idősormodellekben*

11:10-11:35 *Kovács Péter (PhD): Adatvizualizáció*

11:40-12:05 *Kotosz Balázs (PhD): Területi statisztikai elemzések*

12:10-12:30: Szünet

40 éves az akadémiai kereteken belüli jövő kutatás:

40 év visszatekintés, 40 év előretekintés

Levezető elnök: Besenyei Lajos, az SJTB társelnöke

12:30-12:55 *Nováky Erzsébet (DSc): A Jövő kutatás 40 éve az MTA IX.
osztály bizottsági keretei között*

13:00-13:25 *Besenyei Lajos (CSc): A JKB tagjait foglalkoztató fő
kutatási kérdések az ezredforduló környékén*

13:30-13:55 *Kristóf Tamás (PhD): A múltból átívelő jövő egy fiatal
jövőkutató bizottsági tag szemével*

14:00-14:25 *Tóthné Szita Klára (CSc): Jövőkilátások az akadémiai
keretek között*

14:30-14:40 Elnöki zárszó



Az SJTB 2017. évi munkaterve Vezetőségi javaslat

1. Bizottsági ülés

Időpontja: 2017. május 25., 13 óra

Helye: MTA Nádor Irodaház, földszint, 29.

Javasolt napirendi pontok:

- Szakmai program:
 - o Simai Mihály: A harmadik évezred nyitánya c. könyve alapján
- Egyéb napirendi pontok:
 - o Beszámoló az SJTB és Albizottságainak 2016-os tevékenységéről
 - o Albizottsági munkatervek ismertetése
 - o SJTB munkaterv elfogadása
 - o A Magyar Tudomány Ünnepe előzetes programjának elfogadása
 - o Egyebek

2. Kihelyezett Bizottsági ülés – Mérleg és kihívások, az ME-GTK konferenciája alkalmából

Időpontja: 2017. október 11., 11 óra

Helye: Miskolc-Lillafüred, Palota szálló

3. Rendezvény a Magyar Tudomány Ünnepén

Időpontja: 2017. november 17., 10-15 óra

Helye: MTA Székház, Kisterem

Javasolt program:

- A vezetőség külön dokumentumban rögzíti a programot

A vezetőség javaslata szerint a két program egy időpontban és egy helyen zajlik. A délelőtti időszámban 1-1 statisztikus és jövőkutató előadás hangzik el, majd a délutáni programot két moderált kerekasztal beszélgetés alkotja.

4. Vezetőségi ülések

Helye: BCE, C épület, 531. szoba

Két vezetőségi ülést tervezünk, egyet tavaszra, egyet pedig őszre.

5. Köztisztületi tagok felvétele

Új köztisztületi tagok felvételéről a Bizottsági üléseken szavazunk. Ha a kérés beérkezése után egy hónapon belül nincs ülés, akkor elektronikus szavazásra kérjük a Bizottság tagjait.

Budapest, 2017. március 1.

Besenyi Lajos
SJTB társelnöke

Nováky Erzsébet
SJTB elnök



A Statisztikai Tudományos Albizottság munkaterve

Elfogadva az STAB 2017. február 7-i ülésén

2017. február 7. 14.00

Téma:

1. A mintavételezéssel, adatfelvétellel kapcsolatos problémák, kihívások, tapasztalatok
2. A mikrocenzusról
3. Tagfelvételek

2017. március

Téma: Egyenlőtlenségek mérése, területi egyenlőtlenségek.

1. A 2016. október 11-i ülésen elhangzott előadások alapján.
2. Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Társadalmi egyenlőtlenségek közpolitika kutatási irányának bemutatásával

2017. április

Téma:

1. A statisztikai módszertani kihívásai, (idősorok vizsgálata, outlyer-ek kezelése stb.)
2. Hazai kutatási projektek, fejlesztések bemutatása (pl. turizmus)
3. Egyebek

2017. június

Téma:

1. Statisztika a meteorológiában
2. Új tagtársak bemutatkozó előadása
3. Egyebek

2017. szeptember-október

Téma:

1. Nemzetközi statisztikai környezet feltérképezése, kutatások, fejlesztések
2. Beszámoló a nemzetközi konferenciákon való részvételről

2017. november

1. Magyar Tudomány Ünnepe

Budapest, 2017. február 7.

Sándorné Kriszt Éva
STAB elnök



A Jövőkutatói Tudományos Albizottság munkaterve

Elfogadva a JTAB 2017. február 10-i ülésén.

2017. február 10.

Előadás: Az új magyar állampénzügyi rendszertan

- Előadó: Lentner Csaba:

Előadás: Jövőkutatói szemlélet becsempészése az orvosi kurrikulumba

Előadó: Meskó Bertalan

Egyebek: Munkaterv véglegesítése

2017. április 7..

Előadás: A víz szerepe a fenntartható jövőben

Előadó: Szöllősi Nagy András

Előadás: Fiatalok mobilitása egy H2020 projekt eredményei alapján

Előadó: Dabasi Halász Zsuzsanna, Siposné Nándori Eszter, Lipták Katalin

Egyebek

2017. június 9.

Előadás: A reformáció 500 éve és a jövő

Előadó: Dr. Békefy Lajos

Előadás: Amit egy jövőkutatónak az MTMT-ről tudni kell - előnyök és lehetőségek a tudományos teljesítmény mérésében.

Előadó: Makara B. Gábor

Egyebek

2017. szept. 8.

Előadás „Tűzoltó leszel s katona! Vadakat terelő juhász!" A magyar egyetemisták karriertervei és a legfontosabb mozgatórugók

Előadó: Sáfrányné Gubik Andrea

Előadás: A 21. század biztonságpolitikai kihívásai

Előadó: Sabjanics István

Fiatal köztestületi tagok bemutatkozása - Dörnyei Krisztina

2017- nov- tud.napi rendezvény

2017. dec. 8.

Előadás: Viselkedési közgazdaságtan előrejelzései

Előadó: Ligeti Zsombor

Előadás: Felelősségteljes kutatás és innováció a Horizon2020 programban

Előadó: Hronszky Imre

Előadás: JTAB elmúlt 4 évi tevékenységének értékelése

Egyebek

Budapest, 2017. február 10.

Tóthné Szita Klára
JTAB elnök

javaslat

az MTA IX. Osztály SJTB 2017. évi MTÜ programjára

2017. november 17.

MTA Székház, Felolvasóterem

A XXI. század kihívásai

Program:

10:00-10:10	<i>Megnyitó – Nováky Erzsébet, az SJTB elnöke, levezető elnök</i>
10:10-11:10	Gubik Andrea – Bartha Zoltán: Oktatási rendszerünk és a jövő munkavállalói
11:10-12:10	Rudas Tamás:

12:10-12:30: Szünet

Levezető elnök: Besenyei Lajos, az SJTB társelnöke

12:30-13:30	<i>Statisztikai témájú kerekasztal</i> Mit mond a XXI. század emberének a statisztika? vagy A statisztikus kihívásai a XXI. században, moderátor: Rappai Gábor
13:30-14:30	<i>Jövő kutatás témájú kerekasztal</i> A jövő két alternatívája: a katasztrófák világa vagy az intelligens/okos társadalom, moderátor: Tóth Attiláné

További gondolkodást igényel az, hogy kiket kérünk fel előzetesen a kerekasztal megbeszélésekre, hogy azok pörögjenek, vagy ezt teljesen a két moderátorra bízunk.

Belépési nyilatkozat a Magyar Tudományos Akadémia köztestületébe

454/2017/TT

Elindítva	2017.01.22.
MTA-azonosító	10050783
Felhasználónév	tkeresz
E-mail cím	tibor.keresztely@uni-corvinus.hu

Név	Keresztély Tibor
Nem	Férfi
Születési hely	Budapest
Születési dátum	1973.01.07.
Tudományos osztály	IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Tudományos bizottság	Statisztikai és Jövőkutatói Tudományos Bizottság
Szakterület	statisztika
Szakterület (angol)	statistics
Nyugdíjas	nem

Tudományos fokozatok	PhD (2014) Közgazdaság-tudomány
----------------------	---------------------------------

Levelezési cím

Elérhetőségek	Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Statisztika Tanszék 1093 Budapest Fővám tér 8. Magyarország
---------------	--

Munkahelyek	Budapesti Corvinus Egyetem
-------------	----------------------------

Kutatási témák

Jelen nyilatkozattal kijelentem, hogy a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvényben, valamint a kapcsolódó akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben foglaltak szerint a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) köztestületének tagja kívánok lenni.

Egyidejűleg hozzájárulok, hogy a köztestületi jelentkezéssel rendelkezésre bocsátott adataimat (ideértve személyes adataimat is) az MTA illetékes testületei és az MTA Titkárság illetékes szervezeti egységei a vonatkozó jogszabályok, az akadémiai Alapszabály és Ügyrend, továbbá az Akadémiai Adattár adatvédelmi szabályzatának megfelelően a köztestületi felvételi eljárás, a felvételt követően a köztestületi tagnyilvántartás érdekében kezelje. Tudomásul veszem, hogy a köztestületi felvételi eljárás során személyes adataim az MTA köztestületén és az MTA

2017. 01. 22.

Akadémiai Adattár: Keresztély Tibor

Titkárságon kívül harmadik személyek számára nem hozzáférhető; a felvételt követően adataim (ideértve személyes adataimat is) az Akadémiai Adattár adatvédelmi szabályzata és adatkezelési felhatalmazásom szerint lesznek nyilvánosak.



Keresztély Tibor

2017.01.22.

Mi, a Rektor

és a Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Tanácsa
köszöntjük az Olvasót!

Elődeink dicséretes rendelése, hogy azok, akik az alapvető ismeretekben és szaktudományokban magukat kiművelték s erről tanúbizonyságot tettek, tudományuknak és képzettségüknek törvényes bizonyosságát nyerjék el. Mivel tehát

Keresztély János

.....úr/úrhölgy,
akiBudapest.....

városban/községbenMagyar- országban

a z 1973. évjanuár..... hó 07..... napján született,

aKözgazdaságtudományok.....

tudományágban való képzettségét és tudásátrite.....

eredménnyel bebizonyította, őt a ránk ruházott hatalomnál fogva
a filozófia doktorává avattuk és a

Doctor of Philosophy (Ph.D.)

fokozat használatára feljogosítjuk. Ennek hiteléül ezt az oklevelet részére kiszolgáltattuk és egyetemünk pecsétjével, valamint saját kezű aláírásunkkal megerősítettük.

Az oklevél száma: PhD-37/2014

Kelt Budapesten, a 2014. évben október..... hónap 25..... napján.

Nagy László

a Doktori Tanács elnöke

[Signature]

Rektor

Javaslat

a tudományos bizottsági tagok választási rendjére¹

Az MTA tudományos bizottságaiba az adott tudományterület köztestületi tagjai titkos szavazással választják meg a tagokat.

Ezen elv maradéktalan érvényesülésének gyakorlatilag semmi akadályja nem volt abban a korábbi rendszerben, **ahol érvényesült az egy tudományterület-egy tudományos bizottság elv**. A választók (szavazók) kellő szakmai, tudományos és emberi ismerettel rendelkeztek egymásról, leadott szavazataik sorrendjében valóban a köztestületi tagok által leginkább elismert személyek kerültek be a bizottságokba. **A szavazatok száma alapján kialakult sorrend elvileg egyértelmű és gyakorlatilag elfogadott volt.**

Új helyzet alakult ki viszont 6 évvel ezelőtt, amikor a bizottságok számát csökkentették, **megszűnt az egy bizottság-egy tudományterület, helyette megjelent az egy bizottság-több tudományterület elv.**

Tudományterületi szempontból korábban homogénnek tekinthető szavazók köre most, az új helyzetben erősen heterogénné vált, hiszen 2-3 vagy akár 4 tudományterület képviselőinek kellett egymástól függetlenül szavazniuk a 20-30 tagú bizottság számukra elfogadhatónak ítélt jelöltjeire. Természetesnek tekinthető, hogy a köztestületi tagok **az általuk ismert és tudományterületük szempontjából fontosnak ítélt jelöltre szavaztak**, s így jelentős belső aránytalanságok alakultak ki, melyet később **kooptálással** igyekeztek kezelni az Osztályok. Ezen a ponton jelentős problémák merültek fel, sokan a választás demokratikus jellegének sérülését vetették fel – nem is alaptalanul.

A fenti probléma megoldására a Statisztikai és Jövőkutató Bizottság által már alkalmazott és gyakorlatban bevált módszert megfontolásra javasoljuk a IX. Osztály részére. Ennek lényege statisztikai szempontból úgy fogalmazható meg, hogy a korábbi egyszerű véletlen mintavétel filozófiájára épülő szavazási modellt felváltottuk a rétegzett mintavétellel – eleve biztosítjuk azt, hogy minden

¹ Jelen javaslatához alapul szolgált a Szép Katalin által vezetett, Hideg Éva, Rappai Gábor és Tóth Attiláné tagokból álló Ad-hoc bizottsági jelentés. Besenyei Lajos társelnök az SJTB vezetősége nevében e jelentés figyelembevételével fogalmazta meg javaslatait a IX. osztály számára.

tudományterület (réteg) megfelelő súlyának és jelentőségének megfelelő tagot választhasson demokratikus módon saját tudományos bizottságába. Más szóval: **közösen elfogadott kvóták alapján áll össze a bizottság.**

A heterogenitás tényéből következően fontosnak tartottunk egy előzetes felmérést és tájékoztatást melyet erre a céllal megalakított **jelölő bizottság** végzett.

A fenti szempontok szerint lebonyolított szavazás az alábbi forgatókönyvnek megfelelően történt.

1. *Az egyes tudományterületek képviselői (bizottsági tagjai) megegyeztek az alkalmazandó kvótában.*

Esetünkben ez egy elvi megállapodás volt, amely szerint a statisztika és jövőkutatás 50-50%-ban képviselteti magát a megválasztandó tudományos bizottságban. (Természetesen ez történhet a köztestületi tagok aránya alapján, az akadémikusok és/vagy akadémiai doktorok számarányának megfelelően, tudományos és közéleti funkciók és egyéb, más fontosnak tartott ismérvek alapján.)

2. *Jelölő (előkészítő) Bizottság létrehozása*

Alapelv, hogy minden érdekelt tudományterületről legyen képviselő, esetünkben 2-2 fő képviselte a statisztikát és jövőkutatást.

A bizottság tagjai konzultáltak köztestületi tagjaikkal (szóban és írásban), véleményt és javaslatot kértek a létrehozandó tudományos bizottság tagjaira vonatkozóan, a tájékoztató eredményeként összeállt mindkét tudományterület javaslati (nulladik) listája.

3. *A konkrét jelölés lebonyolítása*

A szavazás hivatalos szakaszában az illetékes köztestületi tagok megkapták az elfogadott kvótát és az előzetes felmérési listát **tájékoztatási, informatív** jelleggel, hangsúlyozván, hogy mindenki egyéni meggyőződése szerint szavaz. Ehhez segítséget adhat az általa kellően nem ismert többi tudományterület jelöltjeinek saját köztestületi tagjaikra vonatkozó előzetes javaslat. (A mi esetünkben: a jövőkutatók számára hasznos információ a statisztikusok által javasolt lista, a statisztikusoknak ugyanígy a jövőkutatók saját javaslata.)

4. *A szavazás értékelése*

a/ A tudományos bizottságba a kvóták szerint, a kapott szavazatok sorrendjében lehet bekerülni. (Az SJTB esetében: 10-10 fős kvótában állapodtunk meg, a statisztikusok közül a 10 legtöbb szavazatot kapott jelölt kerül megválasztásra, ugyanígy a jövőkutatók közül is a 10 legtöbb szavazatot kapott jelölt lesz bizottsági tag. Ily módon előfordulhat, hogy pl. a 11. helyen álló statisztikus – bár szavazatainak száma indokolná – nem kerül be a bizottságba szemben a nála kevesebb szavazattal rendelkező jövőkutatóval.)

b/ A másik lehetséges megoldás, hogy a leadott szavazatok egészének sorrendjében kerülnek be a tagok a tudományos bizottságba s amennyiben a kvóták szerinti arányok sérülnek, a kapott szavazatok sorrendje alapján lehet korrigálni.

Ehhez természetesen ismerni kell a szavazás részletes eredményét, az egyes jelöltek által kapott szavazatokat, s ezek alapján az új tudományos bizottság az alakuló ülésen a szavazatok sorrendje alapján tud korrigálni.

Elvi és gyakorlati szempontok egyértelműen igazolják, hogy így módon az egyes tudományterületek érdekeinek sérelme nélkül, minden kellemetlen utózónga kizárásával megnyugtató és reális választási eredmények szülehetnek.

Budapest, 2017. március 1.

Az SJTB vezetősége nevében készítette Besenyei Lajos